

تولیت آستان قدس رضوی در مراسم رونمایی از میراث قرآنی رهبر شهید انقلاب اسلامی تشریح کرد

میراث رهبر شهید؛ از مهجوریت تا جمهوریت قرآن

ظرفیت‌های موجود باید در این زمینه ورود و تلاش کند

آیت‌الله مروی ادامه داد: این اقدام شما

در زمینه‌های عمل پوشاندن به سفارش رهبر شهید در انتشار این قرآن نفیس بسیار ارزشمند بوده و تلاش خوبی در این زمینه صورت گرفته است، اما سفارش و تأکید من این است که باید به حاشیه‌های نوشته شده در این قرآن نفیس نیز توجه شده و برای استفاده عموم مردم، بازبان قابل فهم برای همگان منتشر شود. وی ادامه داد: البته این احتمال وجود دارد که ترجمه نوشته شده در این نسخه نفیس قرآنی با زبان امروز جامعه ما قابل استفاده نباشد و رهبر شهید انقلاب که خود یک کارشناس شایسته قرآنی بودند هم به تکثیر انتشار خط و زیبایی این قرآن سفارش کرده‌اند، بنابراین کارگروهی باید روی حواشی نوشته شده در حاشیه این قرآن کار کرده و آن را با خط درشت‌تر و بیان قابل استفاده برای عموم مردم و علاقه‌مندان، منتشر کنند.

آیت‌الله مروی یادآور شد: چه اشکالی دارد که مادر حرم مطهر امام رضا(ع) و در آستان قدس رضوی انواع و اقسام قرآن کریم با ترجمه‌ها و حواشی مختلف و قابل درک و فهم برای اقشار مختلف مردم در اختیار داشته باشیم تا هرکسی با سلیقه و انتخاب خود بتواند از این نسخه‌های نفیس قرآنی استفاده کند.

این کار باید توسط هنرمندان، کارشناسان و متخصصان مربوط در آستان قدس رضوی انجام شود.

دستور کار جدید: از موزه‌داری به بهره‌وری علمی

تولیت آستان قدس رضوی همچنین با اشاره به اینکه آستان قدس رضوی دارای ذخایر کم‌ظنیر بی‌بی نظیری از انواع نسخ خطی در زمینه‌های گوناگون علمی، فرهنگی، دینی و مذهبی و... است، تأکید کرد: بارها اعلام کرده‌ایم ما در مجموعه کتابخانه آستان قدس رضوی با دارا بودن گرانبهارترین و ارزشمندترین آثار فرهنگی، خطی، علمی و... تنها انباردار و نگهدارنده این آثار ارزشمند نیستیم، بلکه باید تلاش شود این آثار ارزشمند علمی، هنری، فرهنگی، دینی و... در دسترس عموم علاقه‌مندان، پژوهشگران، محققان و... قرار گیرد تا با نشر و انتشار آن‌ها در سطح جامعه، همگان بتوانند دسترسی لازم برای بهره‌مندی از آن‌ها را داشته باشند.

بارها در رهنمودها و فرمایشات قرآنی خود همگان را به فهم و درک قرآن، اجرای دستورات قرآن در زندگی فردی و اجتماعی در سطح جامعه اسلامی و در میان مسلمانان و اقشار مختلف انسان‌ها سفارش و تأکید کرده و قرآن را به عنوان کتاب زندگی بشر برای همگان معرفی می‌کردند.

توجه به بیان حاشیه‌های نسخه‌های قرآنی برای استفاده مردم

تولیت آستان قدس رضوی در بخش دیگری از سخنانش تشکر از همه دست‌اندرکاران، هنرمندان و کارشناسان مربوطه در زمینه عمل به سفارش رهبر شهید انقلاب نسبت به چاپ و انتشار قرآن نفیس با خط مرحوم عبدالله عاشور ربانی، کتاب اصفهانی تلاش کرده‌اند، افزود:

همچنان که دوستان در این مراسم گفتند ما روایت معتبر شیعه از موضوع کتابت و نوشتن قرآن کریم، این کتاب آسمانی را در دسترس نداریم و نهاد مقدسی همچون آستان قدس رضوی با

خود به انجام رساندند. وی با بیان اینکه پیش از پیروزی انقلاب اسلامی ایران تعداد افراد بسیار کمی در زمینه حفظ و قرائت قرآن کریم در سطح کشور وجود داشتند، تصریح کرد: در آن دوران تا جایی که بنده به خاطر دارم، مثلاً در شهر قم، فقط یک شخصیت (مرحوم آقای کاردان) در زمینه حفظ کل قرآن کریم وجود داشت و به علت اینکه تعداد افرادی که حافظ کل قرآن بودند بسیار کم بود، برای معرفی چنین شخصیت‌هایی در سطح جامعه از عنوان حافظ کل قرآن که برجستگی ویژه داشت، استفاده می‌شد، اما امروزه به برکت انقلاب اسلامی و حضور قرآن در جامعه اسلامی و به برکت تلاش و رهنمودهای رهبر شهید انقلاب، شاهد حضور افراد فراوانی از قاریان و حافظان قرآن کریم در حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها، مدارس، میان نوجوانان، جوانان، بانوان، آقایان و... هستیم.

آیت‌الله مروی اضافه کرد: رهبر حکیم و شهید انقلاب اسلامی انسان‌ها به سوی رستگاری و سعادت تا قیامت پابرجاست و آستان قدس رضوی در زمینه نشر معارف قرآنی و معرفی نقش تربیتی قرآن در سطح جامعه باید اهتمام ویژه داشته باشد.

میراث رهبر شهید؛ احیای قرآن در جامعه

بخش ویژه‌ای از سخنان تولیت آستان قدس به اهتمام بی‌پایان رهبر شهید انقلاب در احیای جایگاه قرآن اختصاص داشت. تولیت آستان قدس رضوی با اشاره به اینکه رهبر شهید انقلاب، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای(ره) حق بزرگی بر جامعه دینی و مذهبی کشور در زمینه احیای قرآن و معارف قرآنی دارند، گفت:

امام شهید انقلاب از همه ظرفیت‌ها و توان خود برای احیای قرآن، نشر معارف قرآنی، ترویج موضوعات و آموزه‌های قرآن و... نهایت استفاده را کردند و همچنین در زمینه موضوعاتی همچون چاپ و نشر و ترجمه قرآن، تربیت حافظان و قاریان قرآن، توسعه مراکز قرآنی و... همت و تلاش ثمربخشی را در دوران حیات مبارک

بزرگ تاریخ ثبت نموده است. این اثر در ۲۹۳ برگ با ابعاد ۱۴ در ۵/۲۱ سانتی متر طراحی شده و هر صفحه آن، میزبان ۱۴ سطر از خط نسخ ایرانی است که با ترجمه‌های دقیق در زیر سطرها، آراسته شده است.

هدیه‌ای از جنس نور؛ به خط رهبر شهید

آنچه ارزش این نسخه را دوچندان می‌کند، دست‌نوشته‌ای است که در سرآغاز کتاب، چشم‌نوازی می‌کند. این قرآن ارزشمند، در تاریخ ۲۶ مردادماه ۱۳۹۸ از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله‌العالی) به آستان مقدس رضوی اهدا شد. ایشان در یادداشتی هوشمندانه بر پیشانی این نسخه، ضمن تأکید بر زیبایی بصری، صفحه‌بندی دقیق و وضوح کلمات، این اثر را شایسته تکثیر و انتشار برای بهره‌مندی عموم دانستند.

شناسنامه هنر؛ از اصفهان تا حرم رضوی

این نسخه نفیس که به شماره ۵۱۴۱ در بخش هدایای رهبری ثبت شده، حاصل طبع آزمایشی «عبدالله بن عاشور ربانی اصفهانی» در سال ۱۳۳۳ هجری قمری است. ربانی، از ستارگان درخشان آسمان خوشنویسی در سده‌های دوازدهم و سیزدهم، عمر خویش را وقف کتابت کلام‌الله کرد؛ هنرمندی که با نگارش بیش از یکصد مصحف، نام خود را در جریده کاتبان

محمدحسین مروج کاشانی | در دومین روز از صیافت معنوی

دهه کرامت، رواق تاریخی «مدرسه دودر» در قلب حرم مطهر رضوی شاهد رویدادی از جنس نور و هنر بود. در این مراسم که با حضور آیت‌الله احمد مروی، تولیت آستان قدس رضوی و جمعی از نخبگان علمی و فرهنگی کشور برگزار شد، از نسخه نفیس قرآن کریم به خط «عبدالله ربانی» اهدای رهبر شهید انقلاب، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای(ره) پرده برداری شد.

این مراسم تنها یک رونمایی ساده نبود؛ بلکه پیروی از میراث معنوی قائد شهید امت اسلام در خصوص تکثیر و نشر این اثر هنری-قرآنی به شمار می‌رفت که با حضور مدیران حوزه‌های علمیه، اساتید برجسته و پیشکسوتان علوم قرآنی شکوهی مضاعف یافت.

امامت؛ بگانه‌زمانه در کلام تولیت

آیت‌الله مروی در ابتدای این مراسم با تبریک ایام ولادت حضرت رضا(ع) به تبیین جایگاه رفیع امامت در جامعه اسلامی پرداخت. وی با استناد به روایتی از کتاب شریف «عیون اخبارالرضا(ع)» امام را بگانه‌روزگار توصیف کرد که هیچ همتایی در علم و فضیلت برای او متصور نیست.

تولیت آستان قدس رضوی «زیارت جامعه کبیره» را مانیفست و بیانیه رسمی شیعه در شناخت امامت خواند و افزود: آنچه ما از مقام معصومین درک می‌کنیم، مرتبه نازل شده‌ای است تا در ظرف فهم بشری بگنجد؛ درست مانند قرآن کریم که حقیقت اخروی اش فراتر از درک کنونی ماست.

آستان قدس رضوی؛ پیشگام در پیوند قرآن و عترت

آیت‌الله مروی با اشاره به حدیث ثقلین، بر جدایی‌ناپذیری قرآن و عترت تأکید کرد و گفت: مضمح شریف رضوی باید کانون تپنده نشر معارف قرآنی باشد. ما موظفیم فراتر از تمام سازمان‌ها، در تربیت قاریان، حافظان و وارد کردن آموزه‌های وحی به متن زندگی مردم پیشتاز باشیم. وی قرآن را کتابی سرنویست‌ساز خواند که حتی یک آیه از آن می‌تواند مسیر زندگی انسان را از فرش به عرش تغییر دهد.

تولیت آستان قدس رضوی با اشاره به مطلبی از یکی از کتاب‌های قرون اولیه اسلامی در زمینه تربیت‌شدگان قرآن و افرادی که بار آورده به قرآن توبه کرده، متحول شده و تغییر کرده‌اند، بیان کرد: این معجزه‌جاویدان قرآن یعنی هدایت بشر و تغییر و تحول در

نگاهی به نسخه نفیس مصحف ربانی

میراث ماندگار کاتب اصفهانی در آستان خورشید

بازنشر نفیس؛ تلاقی سنت و صنعت

به منظور صیانت از این میراث ملی و تحقق توصیه رهبر معظم انقلاب، انتشارات «به‌نشر» با بهره‌گیری از برترین تکنیک‌های چاپ، اقدام به بازنشر این اثر نموده است:

کیفیت چاپ: استفاده از چاپ ۸ رنگ در صفحات نخستین و ۴ رنگ به همراه طلای اضافی در سایر صفحات.

کاغذ و جلد: چاپ روی کاغذ گلاسه ۱۲۸ گرمی با دو نوع تجلید فاخر، مرزین به قاب‌های شکیل و روکش‌های سنتی «ترمه» که جلال و شکوه نسخه اصلی را تداعی می‌کند.

مصحف ربانی: تنها یک کتاب نیست؛ تجلی‌گاه هنر کاتبان اصفهان و یادگار ماندگار «قائد شهید امت اسلام» در بارگاه ملکوتی امام هشتم(ع) است.

هدیه‌ای از جنس نور؛ به خط رهبر شهید

آنچه ارزش این نسخه را دوچندان می‌کند، دست‌نوشته‌ای است که در سرآغاز کتاب، چشم‌نوازی می‌کند. این قرآن ارزشمند، در تاریخ ۲۶ مردادماه ۱۳۹۸ از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله‌العالی) به آستان مقدس رضوی اهدا شد. ایشان در یادداشتی هوشمندانه بر پیشانی این نسخه، ضمن تأکید بر زیبایی بصری، صفحه‌بندی دقیق و وضوح کلمات، این اثر را شایسته تکثیر و انتشار برای بهره‌مندی عموم دانستند.

تجلی هنر ایرانی در خدمت وحی؛ از ربانی تا به‌نشر

بخش درخشان این مراسم، رونمایی از نسخه با خط چاپ شده قرآن به خط «عبدالله ربانی» بود؛ اثری که به گفته دکتر طالبی، ثمره یک هم‌افزایی بزرگ میان‌رشته‌ای در آستان قدس رضوی است. وی گفت:

این مصحف نفیس، حاصل تلاش زنجیره‌ای از متخصصان امور قرآنی، مؤسسه آفرینش‌های هنری، انتشارات آستان قدس (به‌نشر) و مؤسسه چاپ و انتشارات است که با حمایت‌های تولیت معزز به ثمر نشست است. در پایان این مراسم، بر این نکته تأکید شد که آستان قدس رضوی همچنان به عنوان ملجأ و پناهگاه فرهنگ دوستان، آغوش خود را برای پذیرش آثار نفیس و همکاری با محققان باز نگه داشته است تا معارف قرآنی و رضوی، با شکوهی هرچه تمام‌تر به نسل‌های آینده منتقل شود.

در گنجینه معنوی کتابخانه آستان قدس رضوی، آنجا که هنر و معنویت در هم آمیخته‌اند، اثری درخشان خودنمایی می‌کند که روایتگر پیوند عمیق میان هنر ایرانی، ارادت به ساحت وحی و سنت حسنه وقف است. «مصحف ربانی»، اثری به قلم کاتب چیره‌دست دوره قاجار، نه تنها یک کتاب، بلکه تابلویی تمام‌عیار از تاریخ خوشنویسی ایران است.

رئیس سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس بیان کرد

آستان قدس رضوی جایگاه مورد اعتماد خیران و دانش‌پژوهان در طول تاریخ بوده است

مراسم رونمایی از نسخه نفیس کلام‌الله مجید به خط «عبدالله ربانی» فرصتی شد تا پرده از جایگاهی بی‌بدیل این آستان مقدس به عنوان مأمن دیرینه نخبگان و خیراندیشان جهان اسلام برداشته شود.

پیشتازی رهبر شهید در احیای سنت وقف کتاب

دکتر عبدالحمید طالبی، رئیس سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی در این مراسم با اشاره به تاریخچه هزارساله وقف در این بارگاه نورانی، اظهار کرد: آستان قدس رضوی فراتر از یک نهاد مذهبی، قطب علمی و گنجینه‌های زنده از موارث تمدن اسلامی است. اگر روزگاری بزرگانی چون شیخ بهایی و ابن جبرئیل نام خود را در دفتر واقفان این آستان ثبت کردند، امروز با افتخار اعلام می‌کنیم که بزرگ‌ترین واقف نسخ خطی در تاریخ این آستان، رهبر شهید انقلاب، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای(ره) هستند. وی با ارائه آماری خیره‌کننده افزود: ایشان با اهدای بیش از ۱۳ هزار نسخه خطی و ۴ هزار ۵۰۰ نسخه سنگی و سربری که بسیاری از آن‌ها را با بودجه شخصی خریداری کرده بودند، الگویی بی‌نظیر از صیانت از میراث فرهنگی اسلام را به یادگار گذاشتند.

گشودن درهای گنجینه به روی پژوهشگران

رئیس سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی با تأکید بر رویکرد نوین این سازمان بر اساس مطالبات تولیت آستان قدس رضوی، تصریح کرد: تأکید مکرر آیت‌الله مروی بر این است که این آثار نباید تنها در مخازن

قائم‌مقام مرکز طبع و نشر قرآن کریم در رونمایی از نسخه نفیس اهدایی رهبر شهید عنوان کرد

کتابخانه آستان قدس رضوی؛ نگین درخشان حفظ میراث قرآنی

تجلی هنر «ربانی» و ارادت «رهبر شهید»

بخش ویژه سخنان توکلی به معرفی اثر نفیس اهدایی رهبر شهید انقلاب اختصاص داشت. وی با ادای احترام به مقام والای این شهید، ایشان را یکی از برترین واقفان نسخ خطی آستان قدس معرفی کرد که در طول حیات پربرتک خود، آثار ارزشمندی را به این بارگاه ملکوتی اهدا کرده‌اند.

این مقام مسئول در کالبدشکافی هنری این نسخه خاص گفت: این اثر که به قلم زرین «عبدالله عاشور ربانی» کاتب‌نامدار اصفهانی مرزین شده، فراتر از یک کتاب ساده است. حواشی و ترجمه این قرآن به دست «محمد‌های ابن محمد صالح مازندرانی» (دو ده‌ختری شیخ محمدتقی مجلسی) نگاشته شده که خود عالم، مفسر و خوشنویسی بی‌بدلیل بوده است.

فراخوان برای نگارش تاریخ کتابت قرآن با روایت شیعی

توکل در پایان ضمن ابراز تأسف از کم‌کاری‌های صورت گرفته در حوزه تاریخ‌نگاری شیعی کتابت، تصریح کرد: تاریخ کتابت قرآن ریشه در معارف ما دارد، اما هنوز اثری جامع که این تاریخ را از نگاه شیعه روایت کند، در اختیار نداریم. امیدواریم پژوهشگران با بهره‌گیری از گنجینه بی‌نظیر آستان قدس رضوی، این خلأ علمی را پر کرده و گام‌های مؤثری در مسیر معرفی تمدن قرآنی بردارند. این مراسم با تأکید بر ضرورت پیوند میان هنر اصیل ایرانی و مفاهیم قرآنی، گامی نو در راستای احیای هنرهای فراموش شده کتابت وحی به شمار می‌آید.

آیین رونمایی از یکی از نفیس‌ترین نسخ خطی قرآن کریم با حضور جمعی از اندیشمندان و قرآن‌پژوهان برگزار شد. در این مراسم، دکتر مرتضی توکلی، قائم‌مقام مرکز طبع و نشر قرآن کریم در سخنانی کنکاش آمیز به بررسی ابعاد هنری و تاریخی این اثر ارزشمند پرداخت و پنجره‌ای نو به سوی تاریخ کتابت وحی گشود.

قرآن؛ تنها کتابی که تاریخ با قلم به ستایش آن آمد

توکل در آغاز سخنان خود، پیوند میان «قرائت» و «کتابت» قرآن را به دو بال یک پرند تشبیه کرد که از صدر اسلام تا کنون، در مسیری هم‌افزا، حافظ کلام وحی بوده‌اند. وی با تأکید بر جایگاه منحصر به فرد این کتاب آسمانی در تاریخ تمدن بشری، اظهار کرد: در سرتاسر جهان، هیچ کتابی را نمی‌توان یافت که به اندازه قرآن کریم کتابت شده باشد یا در تشریح شیوه‌های نگارش آن، چنین حجم گسترده‌ای از کتب تخصصی در ادوار مختلف به‌رشته‌تحریر درآمده باشد؛ این شکوایی نظیر، تنها از آن قرآن است. قائم‌مقام مرکز طبع و نشر قرآن کریم، تحول خط و نگارش وحی را در پنج دوره تاریخی دسته‌بندی کرد: ظهور و تکوین (قرن اول تا سوم هجری)، عصر متقدمین (قرن چهارم تا ششم)، دوران میانی (قرن هفتم تا دهم)، عصر متأخرین (قرن دهم تا سیزدهم)، دوران معاصر (۱۰۰ سال اخیر). وی در ادامه، کتابخانه آستان قدس رضوی را نگین درخشان حفظ این میراث تاریخی خواند و خاطر نشان کرد: وجود بیش از ۱۵ هزار نسخه قرآنی در گنجینه مخطوطات این آستان، سندی زنده بر اصالت و غنای هنری شیعه در پاسداشت کلام‌الله است.

